

Sygnatura akt VI Ka 92/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **28 kwietnia 2017** r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach, Wydział VI Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący SSO Grzegorz Kiepusa

Protokolant Kamil Koczur

po rozpoznaniu w dniu 18 kwietnia 2017 r.

przy udziale Katarzyny Łęskiej Prokuratora Prokuratury Rejonowej G.w G.

sprawy **K. S. (1)** ur. (...) w Z.

syna A. i A.

oskarżonego z art. 178a§1 kk

na skutek apelacji wniesionych przez oskarżonego i obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Gliwicach

z dnia 28 listopada 2016 r. sygnatura akt III K 949/16

na mocy art. 437 kpk, art. 438 kpk i art. 634 kpk

1) zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób że :

- w punkcie 1 na mocy art. 66 § 1 kk i art. 67 § 1 kk warunkowo umarza postępowanie karne wobec oskarżonego K. S. (1) o zarzucany mu czyn z art. 178a § 1 kk na okres próby wynoszący 2 (dwa) lata;

- w punkcie 2 przyjmując za podstawę rozstrzygnięcia art. 67 § 3 kk obniża orzeczony środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym do 2 (dwóch) lat;

- ustala, że rozstrzygnięcie z punktu 3 odnosi się do wyżej orzeczonego zakazu;

- za podstawę rozstrzygnięcia z punktu 4 przyjmuje art. 67 § 3 kk;

2) w pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy;

3) zasądza od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa wydatki poniesione w postępowaniu odwoławczym w kwocie 20 zł (dwadzieścia złotych) i wymierza mu opłatę za II instancję w kwocie 60 zł (sześćdziesiąt złotych).

VI Ka 92/17

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Gliwicach wyrokiem z dnia 28 listopada 2016r. sygnatura akt III K 949/16 uznał oskarżonego K. S. (1) za winnego popełnienia czynu z art. 178a §1 k.k. polegającego na tym, że w dniu 2 listopada 2015r. w G. na ul. (...) będąc w stanie nietrzeźwości wynoszącym 0,41mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu prowadził w ruchu lądowym

samochód osobowy marki F. (...) o nr rej. (...) i za to na mocy art. 178a§1 k.k. skazał oskarżonego na karę grzywny w wymiarze 50 stawek dziennych ustalając iż wysokość stawki dziennej wynosi 40 złotych.

Sąd w punkcie drugim wyroku orzekł na mocy art. 42 § 2 k.k. wobec oskarżonego zakaz prowadzenia pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym na okres 3 lat, na poczet którego w punkcie trzecim wyroku zaliczył okres zatrzymania prawa jazdy od dnia 2 listopada 2015r.

W punkcie czwartym na mocy art. 43a § 2 k.k. Sąd orzekł od oskarżonego świadczenie pieniężne na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej w kwocie 5000 zł.

Sąd obciążył oskarżonego kosztami sądowymi.

Apelacje od tego wyroku złożyli: osobiście oskarżony oraz jego obrońca.

Obrońca oskarżonego zaskarżył wyrok w całości. Zarzucił błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę zaskarżonego orzeczenia i mający wpływ na jego treść polegający na uznaniu, że wina oskarżonego i społeczna szkodliwość jego czynu były znaczne, podczas gdy właściwa analiza elementów podmiotowych i przedmiotowych czynu, a zwłaszcza sposobu i okoliczności popełnienia czynu, prowadzi do wniosku, że zarówno wina oskarżonego, jak i szkodliwość czynu były nieznaczące, a zatem że w niniejszej sprawie, wobec ziszczenia się pozostałych przesłanek zachodziły podstawy do warunkowego umorzenia postępowania względem oskarżonego.

Wskazując na powyższe apelujący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I Instancji ewentualnie o zmianę wyroku i warunkowe umorzenie postępowania wobec oskarżonego na dowolny okres próby, odstąpienie od orzekania środka karnego w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych i orzeczenie wobec oskarżonego świadczenia pieniężnego na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej w kwocie 5000 zł.

Oskarżony K. S. (1) w osobistej apelacji przyznając się do winy i wyrażając żal za popełniony czyn, powołując się na dotychczasową niekaralność oraz sytuację osobistą i zawodową wniósł o warunkowe umorzenie postępowania.

Sąd Okręgowy stwierdził co następuje:

Apelacje wniesione przez oskarżonego i jego obrońcę częściowo zasługiwały na uwzględnienie.

Ponieważ ustalenia faktyczne odnoszące się do okoliczności zdarzenia nie były przez żadną ze stron kwestionowane, wskazać należy, że Sąd pierwszej instancji poczynił właściwe ustalenia faktyczne w oparciu o właściwie zgromadzony materiał dowodowy. Nie potwierdziła kontrola przeprowadzona przez Sąd Odwoławczy, by Sąd Orzekający dopuścił się w zaskarżonym wyroku błędów w ustaleniach faktycznych, bowiem Sąd oparł swój wyrok na faktach, które znajdują oparcie w wynikach postępowania dowodowego, a wnioski wysnute z prawidłowo ustalonego stanu faktycznego zgodne są z zasadami logicznego rozumowania. Sąd I instancji w sposób wnikliwy i wszechstronny rozważył wszystkie dowody i okoliczności ujawnione w toku rozprawy, na ich podstawie poczynił prawidłowe ustalenia faktyczne w zakresie okoliczności zdarzenia, zaś swe stanowisko właściwie i szeroko umotywował. Ocena materiału dowodowego przeprowadzona przez Sąd nie wykazuje błędów logicznych i nie wykracza poza ramy swobodnej oceny dowodów.

Wina oskarżonego w świetle zebranego w sprawie materiału dowodowego nie budzi wątpliwości Sądu Odwoławczego, podobnie jak zastosowana przez Sąd I instancji kwalifikacja prawna czynu z art. 178a § 1 k.k.

Odmienne jednak od Sądu Rejonowego ocenił Sąd Odwoławczy ładunek społecznej szkodliwości przypisanego oskarżonemu czynu i stopień jego zawinienia.

Zgodnie z ugruntowanymi poglądami doktryny i orzecznictwa przy ocenie stopnia społecznej szkodliwości czynu w aspekcie warunkowego umorzenia postępowania karnego należy mieć na uwadze zarówno stronę przedmiotową jak i podmiotową czynu.

Spośród elementów strony przedmiotowej czynu, Sąd Najwyższy w swym orzecznictwie wymienia jako decydujące o stopniu społecznej szkodliwości czynu, przede wszystkim rodzaj dobra, w które godzi przestępstwo, charakter i rozmiar szkody wyrządzonej lub grożącej dobru chronionemu, a także sposób działania sprawcy. Również czas i miejsce popełnienia czynu mogą mieć istotne znaczenie dla określenia rozmiarów społecznej szkodliwości czynu. Poważne znaczenie praktyczne ma tu rozmiar szkody - materialnej lub niematerialnej - wyrządzonej przestępstwem.

Z kolei elementy podmiotowe, składające się na ocenę społecznej szkodliwości czynu, to przede wszystkim umyślność i jej odcienie oraz stopień lekkomyślności lub niedbalstwa w razie przestępstwa nieumyślnego, a także pobudki, motywy i cele sprawcy. Przy określaniu stopnia społecznej szkodliwości czynu istotne znaczenie mają, jak wskazuje to doktryna, podmiotowe okoliczności czynu. Chodzi tu zwłaszcza o pobudki i cel działania sprawcy.

Koniecznym warunkiem instytucji warunkowego umorzenia postępowania jest w każdym wypadku wszechstronne wyjaśnienie okoliczności sprawy. Warunkowe umorzenie postępowania bowiem jest niedopuszczalne, gdy postawiony sprawcy zarzut nie znajduje należytego potwierdzenia w zebranych materiale dowodowym. Podstawę pozytywnej prognozy społecznej przy stosowaniu warunkowego umorzenia postępowania powinna stanowić postawa sprawcy, jego właściwości i warunki osobiste oraz dotychczasowy sposób życia. Za przyjęciem prognozy, że sprawca bez wymierzenia mu kary będzie przestrzegał porządku prawnego, przemawiać będą zwłaszcza takie okoliczności, jak prawy charakter sprawcy, należyty poziom moralny, właściwy stosunek do pracy, nieprzebywanie w otoczeniu zdemoralizowanym lub w atmosferze sprzyjającej przestępstwu oraz nienaganny do czasu popełnienia czynu sposób życia. Oceniając postawę sprawcy, należy zwrócić uwagę zwłaszcza na jego stosunek do popełnionego czynu i zachowania się po popełnieniu przestępstwa. Prawidłowa zaś prognoza co do przyszłego zachowania się sprawcy wymaga od Sądu dokładnej analizy zebranych materiałów osobo poznawczych.

Oceniając stopień społecznej szkodliwości czynu jakiego dopuścił się K. S. (1) nie sposób zapomnieć, iż stopień nietrzeźwości oskarżonego, na jaki wskazywał Sąd Rejonowy, faktycznie jest wyznacznikiem stopnia zagrożenia spowodowanego przez czyn oskarżonego. Nie można jednak dokonując oceny w tym zakresie abstrahować od stopnia zagrożenia bezpieczeństwa w ruchu drogowym, co jest przecież podstawowym przedmiotem ochrony przepisu art. 178 a § 1 k.k. Sam zatem stopień nietrzeźwości oskarżonego nie może świadczyć o tym, iż stopień szkodliwości czynu był większy niż nieznaczny, skoro oskarżony jadąc do pracy o wczesnych godzinach rannych de facto nie spowodował zagrożenia w ruchu lądowym. W ocenie Sądu Okręgowego na podstawie zgromadzonego w aktach sprawy materiału dowodowego można było co najwyżej ustalić, iż stopień winy oskarżonego nie odbiega od typowego stopnia winy dla tego typu przestępstw, natomiast w argumentacji Sądu nie pojawiły się żadne przyczyny, dla których uznać należałoby, iż stopień zawinienia jest wyższy, czyli znaczny jak przyjął to Sąd Rejonowy.

Sąd Rejonowy jedynie wskazał, że oskarżony będąc świadomym naruszenia reguł miał możliwość zachowania się zgodnie z prawem, lecz z możliwości tej nie skorzystał. Należy tu mieć na względzie, iż oskarżony nie zamierzał zachować się niezgodnie z porządkiem prawnym, zatem nie okazywał lekceważenia dla zasad bezpieczeństwa w ruchu drogowym. Oskarżony był przekonany o swojej trzeźwości, a decyzja o prowadzeniu samochodu nie stanowiła celowego lekceważenia zasad bezpieczeństwa w ruchu drogowym wynikającego z braku w ogóle przemyślenia czy przewidywania możliwości spożywania alkoholu i konieczności prowadzenia samochodu.

Oczywiście argumentacja podnoszona przez oskarżonego i jego obrońcę nie może ekskulpować K. S. (1), bowiem wynikała z błędnego założenia, że jest trzeźwy, jednakże wskazuje równocześnie, mając na uwadze okoliczności zdarzenia, że stopień zawinienia oskarżonego nie jest znaczny.

K. S. (1) nigdy dotąd nie był karany, nie wchodził w konflikty z prawem, prowadzi ustabilizowany tryb życia, prawo jazdy posiada od 28 lat i nie był karany za wykroczenia drogowe. Zdaniem Sądu Okręgowego ocena

właściwości i warunków osobistych sprawcy oraz jego dotychczasowy sposób życia pozwala na przyjęcie, że sprawca pomimo umorzenia postępowania będzie przestrzegał porządku prawnego, w szczególności, nie popełni on kolejnego przestępstwa.

Powyższe względy spowodowały, iż Sąd Odwoławczy zmienił zaskarżony wyrok w punkcie pierwszym i na mocy art. 66 § 1 k.k. oraz art. 67§1 k.k. postępowanie karne wobec K. S. (1) o zarzucany czyn stanowiący występki z art. 178a§1 k.k. warunkowo umorzył, wyznaczając okres próby na 2 lata.

Sąd Odwoławczy nie podzielił natomiast argumentacji obrońcy wskazującej na brak konieczności orzekania wobec oskarżonego środka karnego w postaci zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym.

Zakaz prowadzenia pojazdów jest środkiem karnym pełniącym funkcję profilaktyczną połączoną z elementami represji.

Represja wyrażająca się w orzeczeniu wobec sprawcy przestępstwa z art. 178 a § 1 k.k. zakazu prowadzenia pojazdów określonego rodzaju winna stanowić dla kierującego słuszną dolegliwość, a co najważniejsze, chronić bezpieczeństwo ruchu przez wyeliminowanie z niego niezdyscyplinowanych i nieodpowiedzialnych kierowców. Odpowiednio dolegliwy środek karny zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych ma na celu doprowadzenie do na tyle silnej refleksji oskarżonego, że w przyszłości nie dopuści się on już popełnienia przestępstwa przeciwko bezpieczeństwu w ruchu drogowym.

Podzielając stanowisko Sądu I instancji w zakresie istnienia potrzeby unacznienia oskarżonemu wagi naruszonych przez niego zasad ruchu drogowego, Sąd Okręgowy uznał za celowe orzeczenie wobec oskarżonego środka karnego w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym. Jednocześnie Sąd odwoławczy stwierdził, iż wystarczającym jest, zważywszy na sylwetkę oskarżonego, dotychczas nie karanego oraz prowadzącego ustabilizowany tryb życia, orzeczenie zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych na okres 2 lat.

W ocenie Sądu Okręgowego dotychczasowy tryb życia oskarżonego pozwala na przyjęcie, iż ponownie nie dopuści się czynu tego rodzaju, a zaistniałe zdarzenie w stosunku do postawy oskarżonego miało charakter marginalny, zatem postawa oskarżonego nie uzasadnia potrzeby tak długotrwałego wyeliminowania go z ruchu drogowego.

W pozostałym zakresie nie dopatrując się powodów do zmiany zaskarżonego orzeczenia, zaskarżony wyrok utrzymał Sąd Okręgowy w mocy. Wobec braku podstaw do zwolnienia oskarżonego od zapłaty kosztów postępowania odwoławczego, zasądził sąd od niego na rzecz Skarbu Państwa wydatki tego postępowania oraz stosowną opłatę.